

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila, plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Deželni zbor kranjski.

(X. seja, dné 14. novembra leta 1890.)

(Dalje.)

3. Gledé službenega navodila okrožnim zdravnikom povzamemo: V 16. seji dné 22. novembra 1889 je visoki deželni zbor deželnemu odboru naročil, ob svojem času, ako se pokaže potreba, ukreniti dogovorno z deželno vlado izpremembe gledé službenega navodila in pristojbinske tarife. Deželni odbor naznanil je ta sklep deželni vladi ter omenil, da je pri dotični obravnavi v visokem deželnem zboru več poslancev izrazilo bojazen, da bi se s pristojbinsko tarifo utegnili nakladati občinam preveliki troški. Okrožni zdravnik ima namreč pravico, zahtevati za vsako pot nad 4 kilometre 1 gld., oziroma 2 gld. dnevsčine in pristojbino za pot v znesku 15 kr. za vsak kilometer. Končno poudarjalo je več deželnih poslancev, da je krivično, tistim občinam, ki so 4 kilometre od stanovišča okrožnega zdravnik oddaljene, nakladati plačilo takih troškov, ter da bi dotično okrožje moralo plačevati te troške. To stališče zavzema tudi deželni odbor, kajti čim bolj so občine oddaljene od stanovišča okrožnega zdravnik, tem težje se morejo posluževati zdravniške pomoči. Deželni odbor obrnil se je torej do c. kr. deželne vlade z vprašanjem, bi-li pritrdila: 1. da se vsi župani s posebno okrožnico opozoré na § 15. službenega navodila in na točko V. pristojbinske tarife z naročilom, da naj one ubožne bolnike, katerim je treba zdravniške pomoči, naznanijo načelniku okrožnega zastopa; 2. da se tudi načelniki opozoré na določilo §. 15 z opomnjo, da morajo naročila za obiskovanje bolnikov izgotavljati le po došlem naznanilu dotičnega župana in 3. da morajo okrožni zdravniki vse partikularje, ki jih polagajo na podstavi § 15, predložiti c. kr. okrajnim glavarstvom v ugotovljenje. Okrajna glavarstva pa naj bi izkaze o povračilih, ki jih zahtevajo okrožni zdravniki, priobčevala deželnemu odboru zaradi evidence troškov, kateri zadevajo na podlagi § 15 službenega navodila občine; 4. deželna vlada naj bi izjavila svoje mnenje o tem, če bi ne bilo primerno, da se določilo pod točko V. pristojbinske tarife preuredi tako, da bi troške za zdravljenje ubožcev plačevala zdravstvena okrožja, ne pa občine. Tako je na kratko posneto poročilo deželnega odbora o tem velevažnem vprašanju.

Razvnela se je dolga in obširna stvarna debata, katero hočemo podati v kratkih črticah.

Posl. baron Schwegel pravi, da hoče omeniti le nekatere splošne stvari. Ustanovitev tega zakona se je pozdravljala z zanimanjem od strani njegovih somišljenikov, če bi se bilo takrat jemalo ozir na nekatere predloge, morda bi bila današnja debata odlišna. Zdaj se kaže potreba po reviziji po jednoletnem obstanku postave. Omenja pisma deželnega predsednika, da pa v tej obliki ni pripravno za razpravo, deželni odbor moral bi staviti kak določen predlog. Potrebne bodo spremembe zakona, stavijo naj se konkretni predlogi o reorganizaciji zdravstvenega službovanja. Izreka željo, da se vlada bolj približuje nazorom deželnega odbora, da bodo obravnave imele ugoden uspeh. Po službenem navodilu so razmere postale slabše, namestu da bi se zboljšale. Dalje govori o členu V, tikajočim se zdravljenja ubogih.

Deželni predsednik baron Winkler odgovarja na razne opombe in opazke predgovornika, da je res potreba skrbeti, da se olajšajo bremena občinam. Njegovo pismo naslanja se na poročila okrajnih glavarstev. Oporeka trditvi, da bi se ne bile zboljšale razmere po službenem navodilu. Brez specijelnih zakonitih odredb se ne dajo razmere predrugačiti. Res bi bilo dobro, če bi se stroški za zdravljenje ubogih mogli razdeliti na ves zdravstveni okraj, vlada pa po odredbah tega ne more doseči, treba je zakona. Nekateri spremembe bode vlada podpirala in upa, da se bode dalo doseči v soglasji z deželnim odborom znižanje stroškov.

Posl. dr. Vošnjak razlaga, zakaj dež. odbor ni predložil dopisa vlade deželnemu zboru, vsprejel ga je namreč še le potem, ko je bilo poročilo deželnega odbora že tiskano. Če je vlada potrebovala 4 mesece za odgovor, deželni odbor ni mogel tako naglo rešiti toliko važne stvari.

Deželni predsednik baron Winkler razjasni, da je poizvedovanje pri okrajnih glavarstvih trajalo več mesecev, torej dotični dopis ni mogel prej priti deželnemu odboru v roke.

Posl. dr. Vošnjak še replikuje ter pojasni delovanje, kakor je v navadi pri deželnem odboru.

Posl. baron Schwegel pozdravlja z zadovoljenjem pripravljenost vlade za spremembe ter da se popolnoma strinja z deželnim predsednikom.

Poročevalec Kr snik omenja, da se mu način obravnavanja zdi narobe svet. Hotel je poročati v istem redu, kakor je poročilo deželnega odbora, a že v splošni razpravi govoril je vsak predgovornik o pojedinih točkah, da ne bode nič ostalo za podrobno obravnavo. Potem se je vzela na vednost z odobravanjem šte. 1 poročila deželnega odbora, gledé imenovanja okrajnih zdravnikov (o katerem smo obširno poročali že včeraj).

Posl. dr. Vošnjak rekapituluje, da od 38 zdravniških mest je 29 nameščenih, 19 je doktorjev, 10 ranocelnikov. Prazna mesta se bodo zopet razpisala, če bode kaj hasnilo.

K šte. 2. razdelitev v zdravstvena okrožja govori:

Posl. Klun, izrekujoč zahvalo vis. vladi za njeno podporo o uprašani posebnega zdravstvenega okrožja v Poljanah pri Škofjiloki, katero resolucija je stavil že lansko leto. Če se deželni odbor boji, da bi okrožje Loka, po razdelitvi bilo premajhno, mora reči, da v Loko zahaja morda še več ali vsaj toliko tujcev, kakor na Bied, kjer se je ustanovil poseben zdravnik. Treba pa se je tudi ozirati na domače prebivalstvo in ravno v zdravstvenih zadevah ne smemo biti preveč varčni. Hribovci so že tako na slabem, ker imajo daleč do zdravnik. Torej predlaga resolucijo: Dež. odboru se naroča, da se ustanovitev posebnega zdravstvenega okrožja za Poljane ne odlaš.

Posl. Pakiž oglasi se ter podpira posebno zdravstveno okrožje v Loškem potoku ali Dragi. Če se pravi, da je premalo duš, pravi, da z drugimi občinami jih je nad 5000. Kaj pomaga bolniku ali siromaku, če je daljava do zdravnik 55 do 65 kilometrov? Toplo priporoča torej resolucijo za novo okrožje.

Posl. Višnikar tudi podpira to resolucijo, ter navaja, da je do Ribnice 45 do Kočevja pa 65 kilometrov daljave. Opozarja na 4 parne žage, ki same lahko vzdrže zdravnik s svojimi prispevki. Naj se torej ustanovi posebno zdravstveno okrožje, za Loški potok s sedežem v Travniku.

Dež. preds. bar. Winkler odgovarja, da stvar še ni toliko dognana, da bi se vedelo, se li bode moglo ustreči tem željam.

Posl. Kavčič priporoča že vlni izrečeno željo za preložitvev stanovišča okrožnega zdravnik

LISTEK.

Nedeljsko pismo.

Običajno je, da se za god sme čestitati „infra octavam“. Zatorej se mi ne bode v zlo štel, ako o sv. Martinu govorim par dni po njegovem slavnem dnevu, to tem manj, ker je po vsem Slovenskem Martinovo priljubljen praznik, ker je jako mnogo krajev, kjer je sv. Martin patron, vse polno Šmartinov, Martinjakov, Martinjih vasij, Martinvrhov in Martinov in Davorinov, — ker je, ako se sme verjeti stari tradiciji, sv. Martin bil panonski Slovenec, in iz onega zelo redkega števila slovenskega naroda članov, ki se prištevajo svetcem, to pa zaradi tega, ker je od starega vojaškega plašča urezal si nakaznico za nebeško veselje, kar bi danes že z ozirom na vojaške plašče ne bilo lahko mogoče.

Sv. Martina dan Slovenci, osobito v vinorodnih krajih, željno pričakujejo. Ta dan je odločilen za vreme, važen pa tudi za vinsko kapljico. Gledé vremena sem čul pregovor: „Ce pred Martinovim

sneži, pred Božičem pa kopni“, gledé vina pa je Martinovo uprav izreden praznik. Narodna pesem proslavlja že god njegov z besedami:

„Kadar pa dojde sveti Martin,
On ga bo krstil, da bode vin.“

In res na svetega Martina dan gorice in vinogradi kažejo posebno živahno lice. Vse živo je v njih. Dolenjec hiti v svojo „zidanico“, če je tudi lesena, Štajerec v svoj hram, v svojo klet, vsacemu pa gleda

„... račji ali gosji kljun
iz torbe vun“.

Veselo petje in vriskanje razlega se iz vinogradov, vino, katero smo, hvala Bogu, letos pridelali, se pretaka in pokuša, v sobi pa se v veselju družbi vrsté napitnice in zabave v pozno noč, in poleg sv. Martina praznuje se tudi obilgatna in ukusno pečena gos in čujejo se razne pesmi, mej njimi morda tudi stari nemški stik:

„Wir sind fürwahr doch keine dummen Hänse,
Uns smeckt ein gut Gericht;
D'rum frisch daran! Es leben alle Gänse —
Nur die gebra't'nen nicht!“

Jaz ne vem, v kakšni dotiki sta bila sv. Mar-

tin in gos, a to pa je gotovo, da se ob njegovem godu redno proslavljajo gosi. Slava ta sicer ni baš posebno vabeča, kajti gos plača jo z življenjem svojim in s svojo toščo, ki pri človeku prouzročuje „morbus Brightii“ ali kaj jednacega, a je v njej posebno odlična lastnost. Saj je znano, kakó slastno se zauživajo gosja jetra, kako imenitna je takozvana „Gansleberpastete“, dasiravno nihče zanikaval ne bode, da so taka jetra le proizvod nenaravnega bolestnega stanja, dasi je znano, da židovi svoje znamenite „Judengänse“ pribijajo s peroti k tlom, da se jim potem ob obilnej hrani neprimerno razširijo jetra, katera so posebna delikatesa.

Kot pečenka ima gos izvrstne lastnosti, je pa tudi zgodovinskega pomena. Starim Grkom bila je jako priljubljena žival, klesali so jo na spomenike svojih soprog kot simbol zvestobe, Rimci pa so gosém bili posebno hvaležni, kajti gosí rešile so Rimski Kapitol s svojim vriščem pred krutimi Galci. Mi starih narodov nasledniki pa gos tudi čislamo, ker nam je dajala nekdanj za pisanje prepotrebna gosja peresa, voljno perje za mehke blazine in izvrstno pečenko na Martinovo.

iz Postojine v Št. Peter in se nadeja, da bude tako opravičena želja se ugodno rešila. Dalje predlaga glede na to, da je zdravnik v Planini preobložen, resolucijo: Naj se napravi posebno zdravstv. okrožje za Logatec, Rovte in Hotederšico. Konečno predlaga: Zdravstv. okrožje v Senožeah naj se uvrsti v prvi razred s plačo 800 gld.

Posl. dr. Vošnjak se strinja z nazori predgovornika gledé Planine. Poročevalec Krsnik ima pomisleke proti Poljanskemu in Št. Peterskemu okrožju proti drugim pa nema ničesar omeniti. Potem se vzame z odobravanjem na znanje št. 2. (razdelitev v zdravstv. okrožja.) Istotako obveljajo Klunova in Kavčičeve resolucije.

Posl. Povše priporoča dež. odboru, naj skuša najti pravi modus, kako da se manje občine združijo z večjimi pri volitvi zastopnikov za zdravstv. okrožja.

K št. 3 (službeno navodilo) predlaga upravni odsek:

Visoki deželni zbor naj sklene:

1. Slavna deželna vlada in deželni odbor se z ozirom na §. 13. zakona z dne 24. aprila 1888. št. 12. dež. zakona l. 1888., pozivljata: Službeno navodilo okrožnih zdravnikov na Kranjskem z dne 16. marca 1889. št. 647/Pr., št. 8, dež. zak. leta 1889., preurediti po sledečih načelih: a.) Načelnikom zdravstvenih okrožnih zastopov izdajati je okrožnim zdravnikom naročila za obiskovanje bolnih ubožcev le vsled naročila župana občine, kjer se zdravi ubožec (§. 15.), b.) daljavna pristojbina V. zap. št. 2 in VI. zap. št. 2. in VII. zap. št. 2. pristojbinske tarife je previsoka in jo je primerno znižati.

2. Deželnemu odboru se naroča predložiti v prihodnjem zasedanju načrt zakona, s katerim se a.) spreminjajo določbe o sestavi in volitvi zastopov zdravstvenih okrožij s posebnim ozirom na to, da se zdato in primerno zniža število članov vsacega zastopa; b.) ustanovi določilo, da je troške zdravljenja ubožcev, v kolikor obstoje isti iz taks zdravnikov za obiskovanje, daljavnih pristojbin in troškov za zdravila prevzeti zdravstvenemu okrožju, oziroma zdravstveni občini.

Posl. dr. Tavčar poprime besedo k nameranim spremembam in stavi k oddelku II. lit. b. predlog manjšine upravnega odseka, ki ni za to, da bi vsako leto krpali zakon, o katerem še nemamo pravih skušenj. Kompetenca ni jasna, pritožb dosedaj nemamo, zato prodlaga manjšina: Dež. odboru se naroči, naj zasliši občine, so li zadovoljne s tako radikalno spremembo, in naj pretrese to stvar.

Posl. dr. Bleiweis se strinja z manjšino upravn. odseka. Ne zdi se mu umestno prenejati zdaj zakona, ker bode morda v teku let treba temeljitih popravkov. Podpira torej predlog manjšine.

Poročevalec Krsnik ugovarja predgovornikoma, trdeč, da je stališče, na katero sta se postavila napačno. Zakon se ne bode spreminjal, za toorej on priporoča predlog večine. Pri glasovanju se vsprejmo vsi predlogi odseka, izvzemši II. lit. b. katera se odkloni. Mesto nje pa se vsprejme dr. Tavčarja predlog manjšine odseka.

S tem je bila po dolgi nad poldrugo uro trajajoči debati rešena ta točka dnevnega reda.

(Konec prth.)

Zaradi tega ne umejem, zakaj se gos redno nekakšno „nazaj devlje“, zakaj se zmatra kot simbol neumnosti in okornosti, še menj pa, zakaj so baš Nemci v visoki svoji omiki toli neuljudni, da krasnemu spolu tako radi dajejo priimemek „Gans“ in „Gänschen“. Slovenci smo v tem oziru galantnejši. Jaz vsaj sem mej narodom naletel na mnogo imen „Gosak“, a ne nikdar na ime „Gos“.

Ker je naš narod toli obziren za nežni spol, bilo bi se mi skoro milo storilo, čitajočemu, da je četvorica mestnih očetov glasovala in celo govorila proti višji dekliški šoli: Rekel sem „skoro“, kajti v resnici sem se smejal, dobivši dotično poročilo v roke, ker imel sem takoj to „štiriperesno deteljico“ pred očmi in nje razloge. Le čujte!

Jeden glasoval je proti višji dekliški šoli, ker je kos nunskega oskrbnika, drugi, ker ima v novi nunski hiši svojo pisarno, tretji, ker je župnik, četrta pa, ker pri tacihi prilikah sploh kima. Taki so motivi, ki uplivajo pri glasovanju proti zavodu, katererega nam treba, kakor očij v glavi! Pardon! imajo še drug razlog. Šol imamo dosti in ženskam

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 15. novembra.

Sprava na Moravskem.

V moravskem deželnem zboru je poslanec dr. Mezniček razvil program moravskih Čehov. Rekel je, da se sprava mora raztegniti na Moravsko. Premeniti mora se deželnozborski volilni red, uvesti narodne kurije, osnovati deželni kulturni svet, češko vseučilišče v Brnu, skleniti zakon za narodne manjšine in izvesti „jdnakopravnost“ pri oblastvih v zmislu sprave. Nemški listi so se takoj oglasili proti spravi na Moravskem, češ, da so v tej deželi razmere drugačne, nego so na Češkem. Ker imajo Nemci večino, tudi od tacihi predlogov ni pričakovati uspeha. Stvar bi se dala le tako izvesti, da bi Čehi na Češkem se pobotali z Nemci s pogojem, da se potem sprava dožene ne le za Češko, temveč tudi za Moravsko in Šlezijo. To pa bi ne bilo drugače mogoče, nego da bi se vsa stvar prepustila državni zakonodaji; da bi pa deželni zbori to stvar uravnali, ni misliti, ker nobena stranka drugi ne zaupa in ni nobenega jamstva, da bi deželni zbor moravski pritrldil sklepom češkega deželnega zbora in narobe. Da bi pa državna zakonodaja stvar uravnala, proti temu so pa vse češke stranke v kraljevini, ker vidijo v tem kratenje deželne avtonomije. Zaradi tega pa ne pričakujemo, da bi predlogi, kakeršen je Mezniček, imeli kaj uspeha, dokler se razmere ne premené.

Šlezijški Slovanci

imajo vendar upanje, da se njih bodočnost zboljša. Veleposestniki, pa tudi poslanec Demel se ne kažejo Slovanom naravnost sovražne. V enem slučaju so se jim celo prijazne pokazali. Sedaj se pa kaže, da bode nastal razpor mej Nemci samimi. Spremenjeni deželni red v tem zasedanju ni dobil Najvišjega potrjenja in ga tudi najbrž v prihodnjem zasedanju ne dobi. Müller in Demel oba torej nista mogla priti v deželni odbor. Iz plenuma je voljen v deželni odbor privandran Prus Müller, dočim je propal poslanec Demel, kateremu so bili dali Slovanci svoje glasove. Mej Demelovo stranko in drugimi Nemci pričakovati je sedaj hudega razpora, ki bode le Slovanom v korist. Omenjena volitev je nekaka demonstracija proti vladi in deželnemu glavarju. Vlada zatorej več ne bode tako naudušena za Nemce.

V gališkem deželnem zboru

se je unela živahna debata o srednjih šolah, ki pa ni dovela do nobenega pravega rezultata. Priporočalo se je, da naj se uvede jednota srednja šola, reorganizujejo realke in še mnogo drugega. Jeden poslanec se je nauduševal za angleško, drugi zopet za francosko učno sistemo. V veliko veselje nemških listov so se slišale pritožbe, da se v sedanjih srednjih šolah učenci ne nauče dosti nemščine. Dva poslanca sta priporočala, da bi se poleg nemščine še dva druga predmeta poučevala v nemškem jeziku. Zopet drugi so pa mislili, da se nemščina že sedaj preveč goji in so zategadel učenci preobloženi.

Deželni šolski zakon na Tirolskem.

Tirolska še sedaj nema deželnega šolskega zakona, ker se večina deželnega zbora ni mogla odločiti, da bi državi prepustila dosti upliva v šoli. Sedaj se pa govori, da so se vlada in tirolski konservativci dogovorili, da se sklene tak zakon. Vladna predloga je že baje izdelana. Cerkvi se bode dal velik upliv v šolstvu. V deželnem šolskem svetu bode sedelo mnogo duhovnikov. Če bi zastopniki cerkve ugovarjali kakemu sklepu deželnega šolskega sveta in verskih ali nraštvenih uzrokov, bode se stvar prepustila v odločbo učnemu ministerstvu, katero pa mora poprej vprašati tirolske škofo za njih mnenje in po tem odločiti.

ne treba doktorskega klobuka. Ubogi doktorski klobuk, kako nekaternikom preseda, — ker ga sami nemajo!

Ko tako koncem 19. stoletja, v dobi ženske emancipacije in v splošnem stremljenju po najširši naobrazbi čujem glasove, da nam višje dekliške šole ni treba, da je v tem oziru pravo izveličavanje le pri Uršulinkah možno, ko se nekateri gospodje z vsemi štirimi upirajo celo električni razsvetljavi v novem deželnem gledališči, si pač redno mislim, kako daleč smo še zaostali za inimi narodi. In ko črno na belem čitam, da niti pokojni Seume v grobu nema miru in mora še po smrti namesto, da bi šel v Syrakus, priti v belo Ljubljano podpirat nekatere nazadnjake in mračnjake, ki se boje luči v šoli in v gledališči in hočejo ustaviti časa kolo.

Kako treba dandanes skrbeti za napredek in razvoj, koliko treba dragih investicij, kaže nam kraljevski, krasno razvijajoči se Zagreb. Tjakaj doli bi jaz take ljudi poslal, ko bi ne vedel, da bi bilo i to zaman, kajti pri tacihi glavicah bi se reklo: „Martin v Zagreb, Martin iz Zagreba“.

Vnanje države.

Bolgarija in Srbija.

„Svoboda“ odločno zavrača vest srbskih listov, da je bolgarski škof najel nekoga, da je ubil nekoga popa v Ohridi. S takimi vestmi širi se le sovraštvo mej Srbi in Bolgari. Srbi bi radi očrnili bolgarskega cerkvenega dostojanstvenika. Mi v tej zadevi ne moremo soditi, kje je krivica, ker vestim, ki prihajajo iz Stare Srbije in Makedonije ni dosti verjeti. Pobijalcev se v teh dveh turških pokrajinah ne manka. Čudimo se pa, da se Srbi toliko zanimajo za grško cerkev, ki ni slovanska, dočim se v bolgarskih cerkvah rabi isti staroslovenski jezik, kakor v srbskih.

Vseučilišče v Sofiji.

V Sofiji imajo sedaj že veliko šolo z dvema fakultetama, zgodovinsko-jezikoslovno in matematično prirodnoznancko. V tem zasedanju bode pa baje naučni minister sebranju predložil načrt zakona, da se omenjena šola preustroji v popolno vseučilišče.

Občna volilna pravica v Belgiji.

Poslednji čas bile so v Belgiji velike demonstracije za občno volilno pravico, ki so se pa vse vršile mirno. Vlada je baje že spoznala, da se dolgo ne bode mogla ustavljati narodnemu mnenju. Pripravljajo baje že načrte zakonov, da se uvede občna volilna pravica za občinske in provincijalne zastope. Da bi se pa ta pravica uvela tudi za zbornico, za to se pa sedaj še ne more odločiti.

Dopisi.

Z Dunaja 13. novembra. [Izv. dop.] Slovanski klub na Dunaji imel je dné 8. t. m. svoj drugi letošnji večer. Čital je g. I. Hönigman: „O pouku in vzgoji slepcev“. Že v lanski sezoni čital je imenovani gospod jako zanimivo o gluho-nemcih, katerih učitelj je on; a z zadnjim berilom dokazal je tudi, da je isto tako večšak na polji vzgoje in pouka slepcev. Že star pogovor veli: „Quem Dii odere, paedagogum fecere,“ in istinito je to. Težavno je sicer že delovanje učiteljevo pri polnočutnih otrokih; a učiti in izobraževati take, katerim manjka vida ali posluha, to je gotovo vse hvale vreden nalog, a treba mu je posvetiti in uporabljati vse sile. Jedino zadoščenje učitelju slepcev in gluho-nemcev je to, da ga ni hvaležnejšega človeka, nego slepec ali gluho-nemec onemu, ki umé ž ujim občevati in se ž njim baviti. Rimljani in Grki in sploh vsi starodavni narodni niso poznali učiteljev gluho-nemcev in slepcev, niso poznali njih trudapolnega delovanja, zanimiva bi bila pa ujih sodba o teh pedagogih.

Temeljito naslikal je g. Hönigman slepca v vsem svojem početju od zibeli do groba. Prav živo mi je bila na mislih ona pesem, koja smo prepevali tolikokrat dijaki, ki se začena z besedami:

„Le enkrat bi videl, kak' soince gor' gré,“

in ki se končeva tužno:

„Svet za me ni vstvarjen, le grob si želim,
Le v grobu resnico in up zadobim.“

Res tužen položaj za slepega človeka. Toda vzgoja in pouk imata prekrasen nalog tudi tega ubožca prepričati, da je tudi zanj ustvarjen svet, da ima tudi on isto pravico do življenja in vseh njegovih blagrov, kakoršno imajo ljudje, katerim je dano občudovati svetlo sonce. Da, prekrasen nalog je to, in vsega spoštovanja vreden oni človek, ki se trudi upeljati slepca v življenje in napraviti iz njega koristnega uda človeške družbe.

Ali šola sama nima náloga vzgojevati slepcev; to pričeti imajo že stariši otrokovi sami, in tem podaje g. učitelj temeljit navod, kako imajo postopati pri tem velevažnem delu.

Sedaj si pa poglejmo natančneje vsebino berila. Slepota je prirojena ali pozneje pridobljena. Slabotni mnogokrat kratkovidni stariši rodé slepe otroke, isto tako tudi, ako sta si oče in mati v sorodu. Za to je v Galiciji, kjer se n. pr. židi obilokrat ženijo s sorodnicami, tudi jako mnogo slepcev. Potem našteva g. Hönigmann uzroke, po katerih oslepi po rojstvu človek. Med manj znanimi je n. pr. okužba pri porodu, škrofuloza, koze, škarlatica itd. Znano je pa tudi, da oslepi človek mnogokrat na obe oči, ako si poškoduje tudi le jedno. Toda ker slepcu manjka jeden čut, razvijeta se mu posebno sluh in tip in to zato, ker je primoran jih mnogo večkrat rabiti, in na to opira se njegovo pozneje izobraževanje. Tudi v duševnem obziru je slepec globokih mislij, lehkega razuma in dobrega spomina.

V starem veku ni se storilo ničesar za vzgojo slepcev. — Še le v srednjem veku začelo se je gledati na to. Toda prvi zavodi za slepce imeli so le

• Dalje v prilogi. •

nalog, skrbeti za telesno ohrambo teh siromakov. Prvi tak zavod ustanovil je vojvoda Welf VI. v Memingenu l. 1178. A poučevati začel jih je Valentin Hany l. 1784. v Parizu. Kar je bil ta za Francosko, to bil je J. W. Klein za Avstrijo. Vlada dovolila mu je podporo, in na ta način nastal je c. kr. zavod za slepce na Dunaji l. 1804.

Vzgoja v domači hiši je jako važna za slepca. Toda tu zgodé se dostikrat veliki pregreški. Slepí otrok se zanemarija, ali se pa pomehkuži. Oboje je napačno. Stariši naj ne plakajo, ampak udajó naj se tužni osodi. Naj govore mnogo z otroki, naj jim podajajo v roke raznih stvari, katere naj tipljejo otroci, kajti le s tem učé se jih spoznavati. Važne so potem vaje v orijentiranji. Ko se je navadil slepi otrok hoditi ob steni, kliče naj se iz raznih daljav. S tem vadi se paziti na klic, in da po klici prosto hodi. Učiti se ima ravno sedeti, kajti navadno sedi slepec sklučen, tudi ima potipati vselej stol, predno se usede, da si ne onesnaži obleke. Slepce si tudi rad stiska oko z rokami, kajti pri stiskanji blešči se mu pred očmi, in svitloba mu jako ugaja, a tudi tega imajo ga odvaditi stariši. Tipati ima pa tudi zato raznovrstnih predmetov, da se mu utrdijo mišice. Tudi se ima paziti, da si ne opeče rok, ker sicer ne more dobro tipati, in tip je pa slepcu to, kar je zdravemu človeku okó. Oblačiti mora se sam. Zvečer zložiti ima obleko po redu na stol, da jo drugo jutro ravno v istem redu najde. Pri mizi naj se mu polaga žlica na desno in kupica na levo stran.

Slepí otroci, ki ne mogó priti v zavod za slepce, naj se pošiljajo v ljudsko šolo. Tudi tam naučili bodo se mnogo v zavodu uče se čitati naj prej s pomočjo lesenih črk, katere tipljejo. Pozneje dobivajo knjige, ki so tiskane z vzvišenimi črkami, ali pa take, v kojih so črke obstoječe iz raznovrstno stavljenih vzboknenih pik. Ta alfabet izumel je Abbe Braille na Francoskem. Pišó pa slepci s črkami od kovine, v katero so ulite igle takó, da če pritisnimo tako črko na papir, se nam pokaže nje oblika, katero slepec po tipu pozná. Geografije uče se slepci na kartah, na katerih so reke, goré in mesta vzbokneno zaznamovane. Zraven teh in družih predmetov, izobražujejo se še v godbi in v kateri si bodi obrti, da si s tem pozneje lahko služijo svoj kruh.

H koncu svojega govora omenja še g. Hönigman statistike slepcev. Na vsem svetu je jeden milijon 400 tisoč slepcev. V Avstriji nahaja se jih največ po Galiciji, Bukovini in Dalmaciji. Zavodov za slepce je na celem svetu 180. Samo v Evropi nahaja se jih 141. V Avstriji je 1752 za šolo godnih slepih otrok, kateri niso v nobenem zavodu. Poučuje se jih samo 425 v devetih zavodih. Na Kranjskem sploh je samo 367 slepcev, in mej temi le 25 za šolo godnih otrok. Ali upati je, da se tudi za te skoro poskrbi.

To je ob kratkem vsebina govora g. Hönigmana. Gospod predsednik kluba I. Navratil zahvalil se je predavatelju topla za izvrstno to delo, ter izrazil ob jednem tudi željo vseh navzočnih, da bi g. Hönigman še večkrat razveselil klub z enakimi berili. Slovensko občinstvo sploh bode mu tudi hvaležno na njega nasvete pri vzgoji slepcev.

Iz kranjskega šolskega okraja 11. novembra. [Izv. dop.] Dne 3. novembra t. l. imelo je učiteljsko društvo za kranjski šolski okraj svojo skupščino v mestni dvorani v Kranji. Ob 10. uri dopoludne otvori zborovanje gosp. predsednik L. Jelenec, pozdravi navzočne društvenike, posebno podpornega uda, velikega šolskega prijatelja g. Jos. Kršiča. V svojem nagovoru omenja gosp. predsednik o delovanji društva od časa njegovega ustanovljenja, obžaluje, da so se v zadnjem času zopet pojavljali grdi, neosnovani napadi na slovensko učiteljstvo v zloglasnem „Rimskem Katoliku“, prav posebno pa poudarja, da slovensko učiteljstvo pač ni zaslužilo, da mu odrekajo patriotizem, ker pri vsakojaki priliki kaže uzorno ljubezen do mile nam širše domovine. Poslednjič pozivlje vse društvenike udeleževati se društvenega delovanja, posvetiti mu svoje moči, ker le tako je mogoče, da se društvo krepko razvija. — Iz poročila g. tajnika povzamemo, da je imelo društvo 1. maja t. l. svojo ustanovno skupščino, odbor je imel dve seji, v katerih se je posvetoval o raznih zadevah; društvo je pristopilo k „Zavezi“ ter poslalo k zborovanju zaveze v Celje svoje delegate. Društvo šteje danes 41 udov, 3 podporne in 38 pravih. — Gospod blagajnik poroča, da društvo materijalno dobro stoji, a da je v pri-

hodnje pričakovati izdatnih troškov ter obžaluje, da nekateri učitelji še vedno prav nekako ostentativno obračajo društvu hrbet. — Gospod pevovodja M. Debeljak nasvetuje: 1.) da društvo pristopi h „Glasbeni Matici“; 2.) da kupi vse muzikalije, kar jih je izdala „Gl. M.“; 3.) da kupi pesmi Ludovika Kube „Slovanstvo v svih zpevih“. — Temu nasvetu ugovarja g. Pezdič, ker je že odbor okrajne učiteljske knjižnice sklenil baš nasvetovane muzikalije kupiti ter pristopiti h „Gl. M.“; dotični gospodje naj le skrbje, da se ta ukrep v resnici izvede. Ondu si bo društvo te muzikalije izposojevalo, čemu kupovati tu i tam. Gosp. A. Likozar meni, da naj bi društvo vendar le pristopilo h „Gl. M.“, ker gre podpirati dobro stvar, vendar je bil vsprejet nasvet gosp. Pezdiča. — Šesta točka dnevnega reda je bilo poročilo gospoda M. Kosa „o okrajnih učiteljskih društvih“. Jako dobro premišljeno in za naše razmere prav primerno poročilo bilo je vsprejeto z odobravanjem. — Pri posamičnih nasvetih nasvetuje g. Fr. Luznar v imenu odborovom: 1.) slav. skupščina naj sklene vsprejeti v društvena pravila določbo, da se skrbi za to, da se postavijo umrlim društvenikom nagrobni spomeniki; 2.) društvene skupščine se naznanjajo društvenikom v „Učiteljskem Tov.“, „Popotniku“ in „Slov. Nar.“, posebna vabila naj se pošiljajo le podpornim udom; 3.) voli naj se odsek petih udov, kateri ocenjuje ter poroča skupščini o novih knjigah, obsezajočih pedagogičsko stroko in o knjigah za otroške knjižnice primernih. Vsi ti nasveti bili so jednoglasno vsprejeti. V omenjeni odsek so bili voljeni gg.: Andr. Žumer, M. Kos, J. Pezdič, K. Benedik in gospica Sittig-ova. — Pri samostalnih nasvetih predlaga gosp. Luznar, naj bi sklenila skupščina opozoriti upravni odbor „Zaveze“, bi li ne bilo umestno pri prihodnjem glavnem zborovanju „zaveze“ posvetovati se in delovati na to, da bi se šolsko leto na ljudskih šolah po kmetih pričelo po veliki noči? Temu predlogu so ugovarjali in skupščina ga je zavrgla. — Dalje utemeljuje g. L. Jelenec svoj samostalni predlog, da bi društvo začelo izdajati načrte šolskih okolišev za vse šole kranjskega šolskega okraja. V to svrhu naj se voli poseben odsek 5 udov, kateri naj se o tem posvetuje ter o svojih ukrepih poroča prihodnji skupščini. Gosp. Režek meni, naj bi se ne volil odsek, ampak stvar naj se prepusti odboru, s čemer se strinja tudi gosp. Jelenec. — Potem nasvetuje gosp. Jelenec: Skupščina naj sklene poslati slav. „Zavezi slovenskih učiteljskih društev“ javno zahvalo na moškem in jednatem odgovoru na neosnovane in podle napade na slovensko učiteljstvo v predalih zloglasnega „Rimskega Katolika“, slavno uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ pa naprositi, da tudi ponatisne v svojem listu v celoti isti odgovor v jedni prihodnjih števil. Nasvet je bil z odobravanjem jednoglasno vsprejet. — Slednjič se je vršila volitev v društveni odbor. Voljeni so gg.: L. Jelenec, A. Kmet, A. Likozar, Fr. Luznar, J. Pezdič, J. Režek in A. Rozman, delegatom k zborovanju „zaveze“ pa gg.: L. Jelenec, A. Likozar, Fr. Luznar, J. Režek in J. Traven. — Ob 1/2 1. uri sklene g. predsednik skupščino s trikratnim „živio“ na presvetlega cesarja. —1—

Iz mestnega zbora Ljubljanskega.

V Ljubljani, 11. novembra.
(Konec.)

Proti predlogom združenih odsekov govoril je prvi mestni odbornik Povše. On pripoznava tudi potrebo višje dekliške šole, a troški bi bili preveliki, zato mestni zbor tega ne more dovoliti.

Mest. odb. Prosenc naglašá v prvi vrsti versko odgojo, kajti slovenski narod je veren in bode vereu ostal. Njemu se višja slovenska dekliška šola ne zdi potrebna, ker je v Ljubljani itak dosti dekliških šol.

Mest. odb. dr. Tavčar pravi, da ga izjava mest. odb. Prosenca prav nič ni prepričala o nepotrebnosti višje slovenske dekliške šole, kajti temu govorniku šlo je zgolj za to, da uprizori kako demonstracijo proti njej. Imenitno se je naglašalo, da bodo zgolj berači plačevali to šolo, a to ni res, plačevali jo bodo, v kolikor bode treba, tudi bogataši. Mesto Ljubljansko je za strogo národne namene še jako malo storilo in, v tej zadevi je pač neumestno se sklicavati na siromašnost in velika bremena. Dr. Tavčar priznavalno naglašá, da je poročevalec združenih odsekov sestavil izvrstno in stvarno poročilo, katerega razlogi bodo gotovo bolj

uplivali na glasovanje mestnih odbornikov, nego oni, katere je navedel g. Prosenc. Mest. odb. Povše je naglašal, da bode višja slovenska dekliška šola stala mesto velikanske svote, ker pa ni res. Poročevalec je že povedal, da bode slovenski višji dekliški šoli v Ljubljani uzor višja češka dekliška šola v Pragi. — Kakšni so stroški, razvidi se iz baš danes pripislanega poročila kraljevega mesta Praga o njenem delovanji, in smelo se lahko trdi, da naša šola ne bode veljala polovico toliko. Ta šola imela je l. 1886 šest razredov, (za nas bodo za deset let zadostovali trije razredi), s 411 učenkami in stala je 18.906 gld. Torej če se ustanovi naša dekliška šola po Praškem uzorci, utegne stati k večjemu 12.000 gld., a še toliko ne, tudi 10.000 gld. bode zadostovalo. Pomisliti pa je, da bode tem troškom prilagala vsako leto dežela 4000 gld. Potem pa je še druga stvar, in ta je, da se dosedanje bolniško poslopje dá izvrstno porabiti za nastanitev obrtnih šol, kajti minister stoji na stališči, da se mora ta šola, ako hoče uspevati, še razširiti in izjavil je načelnik obrtne šole, da je bolniško poslopje prav pripravno. Za to šolo so sedanjí prostori v Virantovi hiši pač pretesni. Mesto Ljubljansko, dežela in kupčijska in obrtnijska zbornica pa plačujejo skupno najemnine za obrtne šole prostore do 6000 gld., kateri bodo odpali v velikem obsegu za mesto, ko se nastani obrtna šola v bolniškem poslopi. Bogu je treba hvalo dati, da dobi mesto za razmerno tako male žrtve to poslopje in odločna korist mesta je, da se pritrđi predlogom združenih odsekov. Gotovo so vsi mestni odborniki prepričani, da ima Ljubljansko stolno mesto s tem delom lepo prihodnost, kar bode gotovo v korist davkoplačevalcem, kajti tudi učenke, prihajajoče z dežele v to šolo, ne bodo prihajale s praznim žepom in dokaj novcev ostalo bode v Ljubljani. Zato kot pravi zastopniki Ljubljanskega mesta ne moremo glasovati proti nasvetom združenih odsekov.

Poročevalec mest. odb. Valentinčič odgovarja protigovornikom, da se bode ob uredbi šole sklepalo še le pozneje in trajalo bode gotovo še 3 do 4 leta, da se šola otvori. Koliko bode stala, se danes ne da določiti, a gotovo ne toliko, kakor se je od nasprotne strani pretiralno naglašalo. Mestni zastop pripoznal je s svojim sklepom l. 1886. in 1889. l. že potrebo te šole. Če bi hotelo mesto ustanoviti meščansko šolo, kakor to želi menda mest. odb. Prosenc, moral bi jo vzdržavati ne normalno-šolski zaklad, nego v smislu dotične postave tisti okraj, kjer je šola in to bi bilo Ljubljansko mesto. Poročevalec vzdržuje svoje nasvete.

Ko je še mest. odb. prof. T. Zupan kratko govoril, vsprejmó se nasveti združenih odsekov z vsemi proti glasom odbornikov: Povšeta, Peterce, Prosenca in župnika Rozmana.

Mest. odb. ces. svetnik Murnik poroča v imenu stavbinskega odseka o podaljšanji kanala pri mestni vojašnici do konca Travnjskih ulic in nasvetuje, da se kanal napravi, vodstvo južne železnice pa povabi, da dovoli za odpeljavo svoje vode iz magacinov primeren znesek.

Župan Grasselli opomni, da je o tej zadevi že dvakrat železničnemu vodstvu pisal in da mu je sekcijski načelnik pred malim časom zagotovil, da pride v kratkem odgovor. Potem se predlog vsprejme.

Mest. odb. Povše poroča za olupševalni odsek o zasajenji poškodovanih mestnih drevoredov in nasvetuje, da ker je treba drevored radikalno popolniti, da se skliče enketa, katera naj določi, katere vrste drevje bi najbolje in najhitreje uspevalo. V enketo povabijo se strokovnjaki deželni gozdarski nadzornik g. Goll, tajnik kmetijske družbe g. Pirce in mestni vrtnar Dunajski.

Mest. odb. dr. Bleiweis misli, da bode treba drevored proti Celovski cesti, ki je najbolj po viharju bil poškodovan, takoj zasaditi.

Mest. odb. dr. Gregorič pa svetuje, naj se takoj pokliče Dunajski mestni vrtnar. Predlogi se vsprejmo.

Mest. odb. dr. Gregorič vpraša ali je že v veljavo stopil nov tržni red s 1. novembrom, na kar župan odgovarja, da ga vlada še ni odobrila.

Mest. odb. prof. Zupan izraža željo, naj bi se prebivalstvo poučilo, kako ravnati po zimi z vodovodom, na kar župan odgovori, da se bode to zgodilo potom časnikov. — Potem se javna seja sklene.

Domače stvari.

— (Petdesetletnico) svojega odvetnikovanja praznoval je dne 11. t. m. gosp. dr. Karol Doljac, starosta goriških odvetnikov, ki ima že nad 85 let, a je še vedno krepak. Odvetniki izročili so mu tem povodom krasno izdelano adresno, „Nova Soča“ pa je na prvem mestu v prav srčno pisanem članku proslavila jubilaranta kot uzor pravico-ljubnosti, katera je vrlemu možu prouzročila mnogo britkih ur in grenkih skušenj, katerej pa se imajo goriški Slovenci zahvaliti, da so dostojno zastopani v deželnem zboru.

— (Sokolski večer) preložen je zaradi ne-pričakovanih ovir na prihodnjo soboto, dué 22 t. m.

— (Ljubljanski nemški Turnverein) ima danes v restavraciji kazinski „Familienabend“, ter se bode praznovala ustanovitev „Ortsgruppe“ društva „Südmark“ v Ljubljani. Zvonec nosil bode v „Festspruche“, kar pa je previdno na dnevnem redu zamolčano, brezdvomno profesor Binder. Mi bi pač v veliki večini še nezrelim udom tega društva svetovali, naj počnejo kaj pametnejšega, nego zbirati denarje za „Südmark“. Naj jih rajši zlože za svojo zastavo, za „Sängerrunde“, da ne bodo pri slovenskih gospoh prisjačali za prispevke.

— (Brv čez Gruberjev kanal.) Posestniki v Karlovschem predmestju izročili so te dni mestnemu magistratu prošnjo, da bi se napravila brv s konca Strelških ulic v Hrdeckega predmestje. Ta brv bi jako pospeševala promet, potrebna je sedaj tem bolj, ker je ondu sezidana brambovska vojašnica. Troški za tako brv bi ne bili baš ogromni.

— (Pri izpitihi za obče ljudske in meščanske šole) napravilo je najst kandidatov izpit usposobljenja za ljudske šole, tri kandidatnje izpit usposobljenja za ljudske šole in štiri kandidatnje izpit iz francoščine, mej temi jedna z odliko. Jeden kandidat za meščanske šole (II. skupina) je pri izpitihi propadel. — Isto tako propal je tudi jeden kandidat za ljudske šole.

— (Naš rojak g. Pogačnik) pridobiva si v Nemcih s svojim petjem najlaskavaje priznanje in kritiki njegove operne uloge uprav proslavljajo. O njegovem nastopu v Rossinijevem Tell-u piše nemški list doslovno: „Ein tüchtliches Zeugnis künstlerischen Fleisses bot der Arnold des Herrn Naval. (Naval je gospoda Pogačnika pevsko ime. Uredn.) Wer die Schwierigkeiten dieser Rolle, ihre aussergewöhnlichen Anforderungen in der Höhe in der Ausführung der kolorierten Stellen zu würdigen weiss, wird von dieser trefflichen Leistung des jungen Künstlers um so höher befriedigt sein müssen, als Herr Naval nicht allein sehr schön sang, sondern auch die ganze Rolle äusserst lebendig und richtig charakterisirte. Er hatte auf die Recitative die eingehendste Sorgfalt verwendet und trug dieselben ebenso vorzüglich vor, als er die berühmten, aber schweren Stellen der beiden grossen Duette und des Tercetts, durch seine ebenso vortheilhaft als geschmackvoll verwertheten, in der Höhe besonders bestechenden natürlichen Mittel zu vornehm künstlerischer Geltung brachte. Ein mit so lobenswerthem, unermüdetem Eifer seinem Berufe lebender Künstler, wie Herr Naval, verdient gewiss alle Ermunterung und die uneingeschränkste Anerkennung, an welcher es denn auch heute unsere Opernfreunde nach keiner Nummer fehlen Hessen.“

— (Iz Gornjega grada) se nam piše: Naš sodnik g. Rothschedel je vse sirotinske denarje iz Južno-Štajerske hranilnice pobral ter jih v nemško hranilnico Celjsko uložil. Pupili izgube na ta način polmesečne obresti, kdo jih bode vrnil? G. Rothschedel bi bolje storil, ko bi za druge stvari bolj skrbel. Kdo mu je to ukazal? Poprašali bomo v državnem zboru g. Schönborna, od kod to izvira. G. Rothschedel ve svoje, mi pa svoje in to ne bode brez pomena.

— (Iz Kanala) se piše: Gospod Auton Križnik, poveljnik naše hrabre požarne straže in občinski svetovalec, ter prijazni naš gospod Josip Hönl, trgovec, imenovana sta častnima članoma slavne vojaške veteranske podružnice v Kanalu.

— (Pretep mej časnikarji.) Da se časnikarji raznih mnenj ostro poprimejo s peresom, to je kaj čisto naravnega. Da se pa pretepajo mej seboj, kaj takega godi se le menda mej visoko civiliziranimi italijanskimi časnikarji. Tako sta se nedavno v Trstu pretepala na javnem trgu nek so-trudnik „Indipendenta“ in urednik „Cittadina“,

katerega slednjega je napadel prvi. Še le redarji naredili so konec pretepu ter odvedli oba k redarstvu, kjer so ju zasliali. Lepa „cultura avita“, katero nam vedno poudarjajo!

— (Časnikarska lažnjivost.) „Pester Lloyd“ prinesel je nedavno „S Cetinja“ vest, da vlada mej knezom črnogorskim in njegovim zetom knezom Petrom Karadjordjevičem popolno nesporazumljenje; zlasti odkar je umrla kneginja Zorka, ostavivši mu jedno dete. „Glas Črnogorca“ odločno zavrača te izmišljene vesti, ker vlada v vladarski hiši črnogorski: „podpuni red, sporazum, domači i politični moral.“ Kako dobro poučeni so madjarski „šornalisti“ vidi se pa najbolje iz tega, da knez Peter nema samo jednega otroka, ampak dva sina in jedno hčer.

— („Srbobran“) preneha za nekaj časa izhajati, kakor se poroča iz Zagreba, ker je bila potrjena v dragi instanci obsodba, s katero je bil obsojen pri okr. sodišči urednik Pavel Jovanović na 600 gld. izgube na kavciji in jeden mesec zapora. Dokler se torej ne dopolni kavcija in urednik ne prestane svoje kazni preneha list izhajati.

— (Rimska izkopavanja na Drnovem) se marljivo nadaljujejo. Te dni je gosp. Pečnik zopet razkopal več grobov iz IV. stoletja. V grobu mlade ženske našlo se je šest lepih bronastih zapestnic in sicer vse ob njenej levej roki. Mej drugimi nakrasninami se posebno odlikujejo lepe koralde in zanimivi uhani.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Reka 14. novembra. Ogenj o rafineriji za petrolje nastal je vsled eksplozije. Gasilno društvo je požar omejilo. Škoda ni velika.

Peterburg 14. novembra. „Novoje Vremja“ in „Peterburgskija Vjedomosti“ pozdravljajo pruski prestolni govor kot novo znamenje, da je mir zagotovljen. Prvi list zopet naglašava nemškega cesarja osebne zasluge za ohranitev miru.

Rim 14. novembra. Kralj z obitelji povrnil se iz Monze. — Crispi vrnil se je iz Palermo.

Pariz 14. novembra. Mestni zbor dovolil za spomenik Garibaldiju 5000 frankov.

Pariz 14. novembra. Veleposlanik Hoyos se je povrnil in prevzel vodstvo poslov. Danes vsprejel ga je Carnot.

London 14. novembra. Mej Angleško in Portugalsko dogovorjeni „modus vivendi“, se je danes v Londonu podpisal.

Lisbona 14. novembra. Dijaki na vseučilišči v Coimbri objavili so republičanski manifest.

Dunaj 15. novembra. „Wiener-Zeitung“: Nadsodiški svetnik A. Gertscher imenovan je predsednikom okrajnemu sodišču v Celji.

Budimpešta 15. novembra. V zbornici poslancev je Kaas v priznavalnih besedah omenjal Kochove iznajdbe in interpeloval zaradi takojšnje pošiljatve zdravnikov v Berlin in ali je vlada pripravljena, da stori primerne naprave za zdravljenje tuberkuloznih.

Reka 15. novembra. Vojvoda Leuchtenberški in soproga sta semkaj dospela, isto tako tudi ruski vojni jaht „Roksana“, ki je visoki dvojici na razpolaganje.

Reka 15. novembra. S petroljem na tovorjeni parobrod „Petriana“ je začel opoldne v petroljski luki gorjeti.

Razne vesti.

* (Braziljski cesar) dom Pedro je zopet nekoliko obolel, in je poklical iz Napolja dr. Semolla, da ga zdravi. Dr. Semollo zdravil je cesarja, ko je bil na velikem potovanju po Evropi nevarno zbolel. Sedaj je dom Pedro v Parizu, a se kmalu preseli v Italijo, da bode po zimi bival pod milejšim južnim podnebjem.

* (Državni poslanec dr. Herbst) spolni dné 9 decembra t. l. sedemdeseto leto. Njegovi somišljeniki bodo ta dan gotovo primerno proslavljali.

* (Mejnarodna elektrotehnična razstava) bode drugo leto v Frankobrodu ob Meni. Trajala bode od 15. dné maja do 15. dne oktobra.

* (Klinika vojvode Karola Teodorja.) Kakor se govori, namerava bavarski princ Karol Teodor tudi letos v Schwabinski bolnici otvoriti kliniko za oči. Princ slovi namreč kot dober zdravnik za oči.

* (Trije bratje) so se isti dan poročili v Neugebau-u in sicer Adolf, Alojzij in Friderik Stadler.

* (Čudno tekmo vanje.) Ob cerkvenem blagoslovljenju v Haidi na Češkem je bilo čudno tekmo vanje. Darila so bila odločena onim, ki snedo največ češpljevih cmokov. Prvo darilo veliko steklenico šampanjca dobil je mož, ki je snedel 72 cmokov; drugo darilo, lepa škatljica z 52 smodkami, dobil je mož, ki je pojel 52 cmokov. Oni, ki so dobili daljša darila, pojeli so po 35 do 45 cmokov.

* (Zgodovina zidarskega učenca.) Ko se misli na reformo vojaškega pouka v Franciji, se često razgovarjajo o zidarskem učenci Petitu, ki je umrl kot eskadronski načelnik generalnega štaba in vojni adjutant maršala Mac Mahona. Leta 1840. je Petit bil zidarski učenec. Ko so gradili neke utrdbe so lastniki spoznali, da je nadarjen. Za šalo učili so ga čitanja, pisanja, risanja in francoske slovnice. Ker je bil nadarjen, se je tako naučil tudi višjih znanostij. Častniki so mu potem pomagali v vojaško šolo v Saint-Cyru, kateri zavod je dovršil z dobrim uspehom, kakor tudi šolo generalnega štaba.

* (Goreč senen stog.) Sluga Praške blaznice Vaclav Višata je šel dne 30. oktobra iz Chvale v Pečernico. Na poti mu je bilo slabo in je zatorej zlezal v senen stog. Stog se je pa užgal in Višata se je grozno opeknel. Poškodovanega prenesli so v bolnico.

* (Londonski gild kuharjev) hoče za častne člane imenovati tri dame, gospici Steward, hčerki Kingstonskega župana in gospico Queen. To je prvi pot, da se damam podeli ta čast.

* (Jako izvrstno sredstvo.) V Berolinskem listu je bilo čitati sledeče naznanilo: „Kdor mi pošlje 50 vinarjev, povem mu sredstvo, s katerim se ohrani barva las.“ Kdor je 50 vinarjev poslal, je dobil pismice z nasvetom, da naj lase v mladosti ostriže in spravi.

* (Lesena čokolada.) V Parizu je postopač Hipolit Say ukral pred prodajalnico pol funta čokolade, ki je bila izložena. Trgovec ga je zapazil in teče za tatom. Tat je na cesti hotel ugrizniti čokolado, pa so ga zobje prepričali, da je le pobarvana deska. V tem kupec priteče za njim, ga prime in zakliče: „Ti si tat“. Tat mu pa odgovori: „Če sem tudi, tak slepar pu vender nisem, kakor vi, da bi deske prodajal za čokolado.“

Poslano.

Bral sem z ozirom na Poslano št. 258 „Slov. Naroda“ z dne 10. novembra, da g. E. Schlegel učitelj podkavske šole v Ljubljani „fuša“ in maže! Jaz pa po svojem prepričanju zagotavljam, da to ni res, in mojega mnenja je še več posestnikov v naši občini. Podpisani imel sem t. l. v jeseni bolnega konja. Poklical sem g. E. Schlegelna in on rešil mi je konja. Mož izkazal se je tako izvedenega in spretnega živinozdravniškega veščaka, da trdim da je ta posel isto tako ugodno izvršil, kot vsak izprašan in diplomiran živinozdravnik, in bi se mu, če zato prosi, tako mesto tudi po vsej pravici smelo dati! Imamo pri Logatci v Hotederšici Janeza Leskovca, ki ima spričevala od pokojnega dr. J. Bleiweisa. Tudi ta je izveden in spreten živinozdravnik in popolnoma sposoben, a napačno je za našega kmeta, ker se mu brani, da zdraviti ne sme.

Mihael Gostiša

(852)

trgovec v gor. Logatci.

Izjava.

Slavnemu uredništvu „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani.

Poslednji čas je bilo v tem cenjenem listu priobčenih več žaljivih dopisov zoper našega čast. g. kapelana Janeza Tomaniča. Da bi se tem krivičnim napadom konec storil ter se v občino povrnil ljubljani mir, izjavi podpisani občinski odbor na podlagi svojega današnjega jednoglasnega sklepa, da je cela občina z imenovanim gospodarjem v vsakem oziru zadovoljna in mu povsem zaupa.

Sv. Jurji ob Taboru, dne 9. nov. 1890.

Za občinski odbor:

Janez Wint, župan.

Trajni zdravilni vspeh. Vsakeršno trganje po hrbtu in udih ter bolečine v členkih vspešno ozdravi mazanje z Moll-ovim „Francoskim žganjem in soljo“. Cena steklenici 90 kr. Vsak dan razpošilja po poštne povzetji A. Moll, lekarnar, c. in kr. dvor. založnik na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrecno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 2 (55—15)

Kwizde

c. in kr. privil. restitucijski fluid (voda za umivanje konj)

pristni se dobi samo z varstveno znamko, ki je zraven, v vseh lekarnah in droguerijah avstroogorske monarhije. — Cena gld. 1-40.

Glavna zaloga: Okrožna lekarna v Korneuburgu pri Dunaji Frana Ivana Kwizde, c. in kr. avstrijskega in kraljevega rumunskega dvornega zalagatelja za živinozdravniške izdelke. (202—10)

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih. (161-7)

„LJUBLJANSKI ZVON“
 stoji
 za vse leto gld. 4.60; za pol leta
 gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Loterijske srečke 12. novembra.
 V Brnu: 84, 68, 25, 10, 87.

Priloge:
 14. novembra.

Pri **Maliči**: Baron Aichelburg iz Gradca. — Pokorny, Cora iz Trsta. — Garmann iz Londona. — Schiman, Mayer, Just, Zupančič, Goldschmidt, Hausner, Winter z Dunaja.

Pri **Stonu**: Carmine, Back, Jelačić, Berger, Kaiser, Schott z Dunaja. — Urban, Demberger iz Tržiča. — Halvorsen iz Pariza. — Elinger iz Brna. — Jeglič iz Senja. — Hainer iz Zagreba. — Mendi iz Ljubljane. — Porenta iz Košana. — Gentil, pl. Albori iz Trsta.

Pri **avstrijskem cesarju**: Mayer, Šumi iz Kranja. — Jordan iz Celovca. — Reyer iz Trsta. — Seiler z Dunaja. — Kapper iz Prage.

Umrli so v Ljubljani:
 14. novembra: Ernestina Pribil, učiteljica, 36 let, Stari trg št. 24, Eudometitis septica puerperalis. — Franja Rus, delavka 41 let, Mestni trg št. 6, za jetiko.

V **deželni bolnici**:
 14. novembra: Helena Hubat, gostija, 65 let, za plućnim edemom.

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-kriina v mm.
14. nov.	7. zjutraj	740.8 mm.	0.6° C	brezv.	megla	
	2. popol.	739.9 mm.	4.4° C	sl. sev.	jas	0.00 mm.
	9. zvečer	741.1 mm.	2.6° C	sl. vzh.	megla	

Srednja temperatura 2.1°, za 1.8° pod normalom.

Dunajska borza

dné 14. novembra t. l.
 (Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	88.65	88.70
Srebrna renta	88.80	88.85
Zlata renta	108.—	108.15
5% marena renta	101.45	101.50
Akcije narodne banke	986.—	987.—
Kreditne akcije	304.—	303.60
London	115.65	115.55
Srebro	—	—
Napol.	9.14	9.14 1/2
C. kr. cekini	45.—	46.—
Nemške marke	6.62 1/2	6.65
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	132 gld. — kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	25
Ogerska zlata renta 4%	102	40
Ogerska papirna renta 5%	99	30
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	121
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	100 gld.	114
Kreditne srečke	100 gld.	184
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	164
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	—	—

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
 najčistije lužne
KISELINE
 kateri je kot zdravilni vrelec že več sto let na dobrem glasu v vseh boleznih dihal in prebavil, pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrsten je za otroke, pre- (15-4) bolele in mej nosečnostjo.
 Najboljša dijetetična in osveževalna pijača.
Henrik Mattoni, Karlsbad in Dunaj.

V „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani
 izšla je knjiga:
Razne pripovedke.

Najgrozovitejša muka peklena. Spisal Catulle Mendès; prevel Vinko. — Učenci. Spisal Sevnčan. — Silvestrov otročiček. Kalifornska povest. Spisal Bret Harte; poslovenil Vinko. — Uničeno življenje. Češki spisal Stroupežnický; preložil Vinko.

Na najnovejši in najboljši način
 umetne (847-2)
zobe in zobovja
 ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca
zobozdravnik A. Paichel,
 poleg Hradskega (čevljarskega) mostu, I. nadstropje.

J. Giontini-jeva
 knjigarna in trgovina s papirjem
 v Ljubljani
 ima na prodaj nastopne nove stvari:
Tanz-Album, Wiener, za leto 1891, obsega 13 lepih ple-ov, 1 gld. 20 kr., po pošti 1 gld. 30 kr.
Tanz-Album, steirisches, obsega 15 lepih plesov, — 1 gld. 20 kr., po pošti 1 gld. 30 kr.
Schreibkalender für Advokaten und Notare za leto 1891, — 1 gld. 10 kr., po pošti 1 gld. 20 kr. (836-2)
Patent Schreibunterlagskalender pro 1891, na dobrem pivnem kartonu, izdaja za pisarnice in salone, po 1 gld. 50 kr., po pošti 1 gld. 60 kr.

Za lovsko sezono

priporočam največjo lamber lovskih pušk: puške za drobni svinec, brzodvocevke, risanice in kratke brzorisnice lastnega izdelka z jamstvom; nadalje dobre Lüttische puške za drobni svinec, salonske puške in revolverje.
 V zalogi so vse za lov potrebne priprave in streljivo.

Oblesja iz najboljših in najlepših orehovine in v vsakeršni obliki ter vse v to stroko spadajoče poprave se hitro, solidno in po ceni izvršujejo. Opozarjam pa gospode lovce, da puške kar naravnost meni pošljejo in ne dajo poprej puške kacemu drugemu, da jo še bolj pokvari, in jo potem nazadnje vender meni izročé v popravo, kajti s tem se stvar le podraži.

Vse neugajajoče se radovoljno zamenja. — Cenik za puške je na razpolaganje.

Z velespoštovanjem
Fran Kaiser
 puškar
 v Ljubljani, Selenburgove ulice.

Razglas.

Vsprejme se v službo
občinski tajnik

z letno plačo 400 gld. Prosilci, kateri so zmožni slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, uložé naj prošnje z dokazi sposobnosti pri podpisanim županstvu do konca tega meseca.

Zupanstvo v Planini
 dne 11. novembra 1890.
 Anton Kovše.

Po soglasnej sodbi odličnih strokovnjakov
 je
koroški rimski vrelec
 jako odlična zdravilna studenčnica pri vratnih, želodčnih, mehurnih in obistnih boleznih, pri kataru, hripavosti, kašljanju, posebno za otroke, poleg tega pa tudi (481-22)
 jako fina namizna voda
 s posebno dobrim okusom, brez vseh organskih in želodca otežujočih primesi.
 Glavna zaloga v Ljubljani pri M. E. Supan-u; prodajajo ga nadalje: M. Kastner in J. Klauer; v Kranju: F. Dollenz; v Logatci: J. Tolazzi.

Dr. Friderika Lengiel-a
Brezov balzam.
 Ze sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrtka njeno deblo, je od pamtveka znan kot najizvrstnejše lepotilo; ako se pa ta sok po predpisu izumitelja pripravi kemičnim potom kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.
 Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti, ločijo se že drugi dan neznatne luskine od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.
 Ta balzam zgladi na obrazu nastale gube in kžave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeluje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rudečino, zajedce in druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred gld. 1.50. (179-42)
 Dr. Friderika Lengiel-a
BENZOE-MILO.
 Najmilejše in najdobrodejnejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr.
 Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna naročila vsprejema W. Heun, Dunaj, X.

Denarna posojila
 posreduje osebam, ki je morejo vrniti, na akcepte ali dolžna pisma, — po zmernih obrestih, povračljiva v malih obrokih.
Bančna agentura v Budimpešti.
 Karlsring 13. (698-9)
 Vprašanjem naj se priložita dve marki za odgovor.

Zobozdravnik Schweiger
 stanuje hotel „Stadt Wien“
 (pri Maliči)
 št. 23 in 24 — II. nadstropje.
 Ordinira vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne, od 2. do 5. ure popoldne
 Ob nedeljah in praznikih od 9. do 1/2 1. ure.
 Najnovejše iznajdbe v zobozdravstvu. — Najboljši plombe, po barvi zobem prikladne. Za vsa dela se jamči. (800-7)

Dorsch-evo olje iz kitovih jeter

 najčistejše, najsvežeje in najupltnejše vrste medicinalno olje iz kitovih jeter. Staropreverjeno sredstvo proti kašlju, zlasti pri plućnih boleznih, škrofeljnih itd. Mala steklenica 50 kr., dvojna steklenica 90 kr. Bergensko Dorsch-evo olje iz kitovih jeter v trikotnih steklenicah 1 gld. (793-7)
 Deželna lekarna „Pri Mariji Pomagaj“
 Ludovika Grečel-na
 v Ljubljani, na Mestnem trgu II.

Pobratimi.
 Roman.
 Spisal
 dr. Josip Vošnjak.
 Cena 1 gold. 20 kr. (s počtnino vred).

Svoji k svojim!
 Veseloigra v 1 dejanju.
 Spisal
 dr. Josip Vošnjak.
 Cena 30 kr. (s počtnino vred).
 Obe knjigi dobivata se v „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani in pri knjigo-tržcih.

KWIZDE protinski fluid
 200 (10) že več let preverjeno domače sredstvo in preskušeno krepišo pred veličimi napori in po njih, dolgih marših itd. itd.
 Da se izogne zamenjavanju, naj se pri kupovanju vedno zahteva Kwizdov izdelek in pazi na gorenjo varst. znamko. Cena steklenici 1 gld. a. v.
Fran Iv. Kwizda okrožna lekarna
 Korneuburg pri Dunaji, c. in kr. avstrijski in kr. rum. dvorni zalagatelj.
 Pristen se dobiva v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

AMERIKO.
 Vsi, kateri nameravajo potovati v Ameriko, in to v **Novi York, Baltimore, Južno Ameriko** i. t. d., ter se želé hitro, varno in prijetno voziti, dobé natančnejša pojasnila v nemškem ali slovenskem jeziku, ako se pisмено obrnejo na tvrdko:
Karesch & Stotzky v Bremenu
 koncesijoniran pošiljalen zavod za potnike s hitrimi parobrodi: Lahn, Saale, Trave, Aller, Ems, Eider, Fulda, Werra, Elbe.
 Vožnja traja le kakih 8 dnij. Voznino zaračunava izredno cenó.
SVARILO! Ker nemava v Ljubljani in na Dunaji agentov, in se je često zgodilo, da so potniki, ki so se dali pregovoriti, da so tam vozovnice kupili, jih dobili mesto čez Bremen za druga pristanišča, in katere so zabarantali za počasi vozeče ladje: Zato svetujemo vsem, da se niti v Ljubljani niti na Dunaji z nikomur ne dogovarjajo radi oskrbljenja vozovnic.
 (585-27) **Karesch & Stotzky** odpravnik ladj v Bremenu.

Posestvo

obstoječe iz hiše, gospodarskih poslopij, mlina, vse v dobrem stanu, dalje polje, travniki in zaraščen gozd prodaja se iz proste volje. — Več se izve v Gorenjih Gameljnih h. št. 8. (837—3)

S. C. in kr. avstrijskim privilegijem in kr. pruskim ministerskim petrdilom.

Dr. Borchardt-ovo aromatično (dišeče) milo (žajfa)

iz zelišč, za olepšanje in popravo kože in skušeno zoper vsakake nesnage na koži; v zapečatenih izvornih zavitkih po 42 kr.

Dr. Suin de Bontemard-ova dišeča pasta za zobe, najsplošnejši in najzanesljivejši pripomoček za ohranjenje in čiščenje zob in zobnega mesa; v celih in pol zavitkih po 70 ali 35 kr.

Dr. Hartung-ovo olje iz kitajske skorje za varovanje in olepšanje las; v zapečatenih in v steklu štempljanih steklenicah po 85 kr.

Dr. Beringuier-jev dišeči kronini duh, krasna voda za duhanje in umivanje, ki krepi in buji živeli; v izvornih steklenicah po 1 gld. 25 kr. in 75 kr.

Prof. dr. Lindes-ova rastlinska pomada v štanjskah, poviša svit in voljnost las in je pripravna posebno za to, da obdrži proge las na glavi; v izvornih kosovih po 50 kr.

Balzamično milo iz oljke se odlikuje po oživljajočej in ohranjajočej moči za voljnost in mehkost kože; v zavitkih po 35 kr.

Dr. Beringuier-jev rastlinski pripomoček za barvanje las, barva prav črno, rjavno in rumenkasto; s krtačami in lončki vred po 5 gld.

Dr. Hartung-ova zeljsena pomada za oživljenje in zbujenje rasti las; v zapečatenih in v steklu štempljanih posodicah po 85 kr.

Dr. Beringuier-jevo olje iz zeljskih korenin za okrepčanje in ohranjenje las in brade; steklenica 1 gld.

Dr. Koch-ovi bonboni iz zeljsišč, znan in skušen domač pripomoček za prehlad, hripavost, zabasanost, hripavo grlo itd.; v izvornih škatljicah po 70 in 35 kr.

Bratov Leder-jev balzamično milo iz olja zemeljskih orekov, prijeten pripomoček pri umivanju nežne in občutljive kože, posebno damam in otrokom; po 2 kr., paket (4 kosovi) 80 kr.

Pristni ti po pripoznanej solidnosti in pripravnosti tudi v naših krajih je prijubljeni pripomočki se dobivajo:

V Ljubljani pri **Antonu Krisper-ju** in **Edvardu Mahr-u**; v Zagrebu pri lekarju **Žg. Mitibach-u**; v Celju pri **F. Pelle-tu**; na Reki pri drogljerju **brat. Pavlač-u**; v Gorici pri lekarjih **G. B. Pontini-ju** in **G. Cristofoletti-ju**; v Celovcu pri lekarju **Vilj. pl. Dietrich-u**; v Trstu pri lekarjih **J. Serravallo**, **K. Zanetti-ju** in **P. Prendini-ju**; v Varazdinu pri lekarju **F. Riedl-u**; v Zadru pri lekarju **N. Androvič-u**.

Svarilo.

Svarimo pred ponarejanjem, osobito pred dr. Suina de Bontemard-ovo dišečo zobno pasto in pred dr. Borchardt-ovim aromatičnim zelišnim milom.

Mnogi ponarejalci in prodajalci ponarejenih naših priv. stvarij bili so že na Dunaji in v Pragi sodnijsko obsojeni, da so morali plačati precejšnje globe v denarji. (164—8)

RAYMOND & Comp.

c. kr. priv. lastnik tovarn hygealističnih kosm. stvarij v Berlinu.

Dr. Rose životni balsam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešujoče in napenjanja odstranjujoče ter mili raztopljajoče

domače sredstvo. (88—28)

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana, zakonito varovana varstvena znamka.

Zaloga skoro v vseh lekarnah Avstro-Ogrske.

Tam se tudi dobi:

Práško universalno domače mazilo

To sredstvo pospešuje prav izborno, kakor sve-dodijo mnoge skušnje, čiščenje, zrnjenje in lečenje ran ter poleg tega tudi blaži bolečine.

V škatljicah po 35 kr. in 25 kr. Po pošti 6 kr. več.

Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana zakonito varstvena znamka.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, Praga,

N. 203-204, Mala strana, lekarna „pri črnem orlu“.

Poštna razpošiljatev vsak dan.

Brnski sukneni ostanki
2-10 metra za celo zimsko sukno. — Palmerston gld. 5.50.

Sukneni ostanki
2-10 metra za celo zimsko sukno. Mandarin v vseh barvah v zalogi, jako fine baže gld. 9.—.

Sukneni ostanki
3-10 metra za vso zimsko obleko gld. 5.—.

Loden
za lovske sukne 210 m. gld. 5.—.

Sukneni ostanki
za cele hlače, progasti ali križasti, 1 ostanek velja gld. 3.50.

Svilneno grebenasto sukno
le najnovejše v prog. 1 cele hlače gld. 6.—.

Blago za uniforme
ces. kr. uradnikov, financ, veteranskih društev in požarnih bramb. p. najnižjih cenah. (789 4)

Bernhard Ticho
BRNO
Zelny trh št. 18.

Razpošilja se proti povzetju.
Uzorec pošiljati se za-stonj in franko.

Elegantno opravljene karte za uzorec le najnovejše v bogati izberi pošiljati na zahte-vanje gosp. krojaškim mojstrom.

Vinska dražba pri Veliki Nedelji.

V četrtek dne 4. decembra t. l. bode se po dražbi prodalo

okolu 400 hektolitrov

pozno branega grajskega in cerkvenega letošnjega vina

v grajskih kletih pri Veliki Nedelji na Spodnjem Štajerskem, večidelj brez posode.

Dražba se začne po prihodu osebnega vlaka ob 11. uri dopoldne.

Oskrbništvo graščine Velikonedeljske dne 12. novembra 1890.

(846—1)

Ant. Jesih, oskrbnik.

ILUSTROVAN
NARODNI KOLEDAR
za leto 1891.

Uredil, izdal in založil Dragotin Hribar.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ in v bukvarnah J. Glontin-jevi in M. Gerber-jevi v Ljubljani. Naroča se pa lahko v vseh bukvarnah.

— Cena 50 kr., po pošti 60 kr. —

Vsebitna: Popolen kalendarj, koledar in cerkveni koledar. Vremenski ključ. Statistiški pregled Avstro-Ogrske. Zrebanje srečk. Deželni patroni in njih praznovanje. Nadalje: Genealogija cesarske hiše. Sedanji vladarji evropski. Vojvodina Kranjsko: Vsi deželni zastopi, deželni odborniki, deželni poslanci, mestni odborniki, načelniki uradov, c. kr. notarji, advokati, zdravniki, trgovina in obrt, kmetijska družba, cerkvena uprava, rudniška oblastva, učilišča, prometni zavodi, gasilna društva i. t. d. Vojaška oblastva. Pešpolki. Konjica. Lovski bata lioni. Bosenske čete. Topničarska četa. Zenijska četa. Sanitarna četa. Povožna četa. Brambovi. Mornarica i. t. d. Državne barve evropskih držav. Splošne določbe c. kr. pošte. Brzojavni cenik. Lestvica za pristojbine kolekov ter pristojbine za pravne posle in privilegije, koncesije, potne liste i. t. d. Sejmi na Kranjskem. — Zabavni del: Naši zaslužni možje: Dr. Jernej Zupanec (s podobo). Božidar Raič (s podobo). Janez Šubic (s podobo). Ivan Dolinar (s podobo). Razgled po svetu. Humoreska. Naznanila.

Ces. kralj. privilegov.
zavarovalno društvo na življenje in proti škodam

„Avstrijski Phönix“
na Dunaji,
I., Riemergasse št. 2, v lastni hiši.

Polno uplačani deleži in druga jamčilna sredstva, uštevši letna zavarovalna uplačila družbe iznašajo

čez 12 milijonov gold. || čez 10 milijonov gold.

Družba zavaruje:

a) proti škodi, prouzročeni po ognji, streli, paru ali razpoku kotlov, po gašenju, razrušenju in odstranjenju oprave iz hišnih in gospodarskih poslopij, strojev iz tovarn, dalje proti škodi v zalogah, pri živini, poljedelskem orodju itd.;

b) proti škodi po ognji ali streli ob času žetve poljske pridelke in dotična gospodarska poslopja;

c) proti škodi po toči poljske pridelke na travnikih, njivah;

d) vsakovrstno prevažanje blaga po suhem in na morji.

Zavarovanje proti nezgodam še ni uvedeno, sl. občinstvo boče pa obveščeno takoj, ko prične isto poslovati.

Zastopi društva:

v Brnu: Veliki trg št. 10,
v Pešti: Dunajska cesta št. 3 in Ladijska cesta št. 2,
v Inomestu: Marije Terezije cesta št. 37,
v Krakovu: Szewska ulica št. 6,
v Lvovu: Marijin trg št. 8,
v Monakovem: Kostthor 3 I,
v Pragi: Nabrežje št. 10,
v Strassburgu: Kraljeva cesta 6 I,
v Trstu: Via S. Nikolo št. 4,
na Dunaji: Riemergasse št. 2, v lastni hiši.

V vseh večjih okrajih avstrijsko-ogerske države poslujejo glavni in okrajni zastopi družbe, kateri radovoljno dajejo pojasnila, brezplačno urobujejo prospekte in ponujalne pole ter vsprejemajo zavarovalne ponudbe.

Generalni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradci. (99—11)

Pisarna: I., Albrechtgasse št. 3, II. nadstropje.

Glavni zastop v Ljubljani pri Josipu Perhauc-u Šelenburgove ulice hiš. štev. 3.

★ **Trgovina z železnino** ★

ALBINA C. AHČINA

v Ljubljani

Gledališke ulice šte. 8

priporoča svojo

bogato zalogo **poljedelskega orodja**, posebno plugov, lepo in močno izdelanih po najnižji ceni, plužnih delov, motik, lopat, ameriškanskih gnojnih vil, prav lepo in lahko izdelanih, a poleg tega vender trpežnih, zobov za brane, žag za na vodo, pil za žage, delov za vodnjake, mesingastih plošč za komate, potem rož, šteselcev, os, zavornic

za vozove, okov za vozove, itd., šin za kolesa, podkev, cokel, konjskih žabljev, slokih žag, kôs, srpov, siamoreznih kôs, klepalnega orodja, sekir, cepinov, železnih grabelj.

Staro železo, mesing, baker, kositar, cink, svinec kupuje se vedno po najvišjih cenah. (75-27)

Najboljše in najmočnejše

Brnsko blago za obleko

v odrezkih po 3-10 metrov za vso obleko za gl. 6.—, 8.—, 10.—, 12.—, 14.—, 16.—, 18.—, 20.— in več.

Blago za zimske suknje in ogrtače

v odrezkih po 2-10 metra za jedno zimsko suknjo ali ogrtač gl. 6.—, 8.—, 10.—, 12.—, 15.—, 20.— in več.

Štajerski loden za lovske

Blago za podlago ogrtačev

suknje in menčikove v odrezkih po 2-10 metra gl. 5.—, 6.—, 8.— in več.

in zimskih sukenj 1 meter gl. 1.—, 1.50, 2.—, 4.— in več.

Nadalje blaga za suknje častite duhovščine, črni peruviane in doskine za salonsko obleko, črni in barvasti tifel prodaja

tovarniška zaloga finega suknja

VINCENC NOVAK, BRNO

Zelny trh, 13.

Razpošilja le proti predplačilu ali povzetju. Če se poprej plača, pošlje se blago poštne prosto. Neugajajoče se nazaj vzame. Uzorci zastoj in franko. (665-11)

Brnsko blago za obleko.

Izvrstno pivo

prve Graške delniške pivovarne

poprej SCHREINER & sinovi

združeni pivovarni (103-36)

Schreiner v Gradci & Hold v Puntigamu

prodaja po tovarniški ceni

zaloga v Ljubljani

Kolodvorske ulice 24 **M. ZOPPITSCH** Kolodvorske ulice 24

„Foncière“

Peštansko zavarovalno društvo v Budimpešti.

(Ustanovljeno l. 1864.)

Delniški kapital

dva milijona gold. avst. velj.

Zakladi iz zavarovalnin in letni dohodki od zavarovanj znašajo 9.000.000 goldinarjev avstrij. velj.

Društveno jamstvo je tedaj

jednajst milijonov gold. av. velj.

„Foncière“ zavaruje po primerno prav nizkih cenah:

- I. proti škodi, provzročeni po ognju, strelji in razpoku;
- II. na življenje človeško, in sicer: za kapital, doto, pokojnino po raznovrstnih načinih;
- III. proti škodi po toči na vse poljske pridelke;
- IV. proti škodi na blagu, pri prevažanju po suhem in po vodi;
- V. proti zlomu steklenih šip, pri oknih, vratih in hišnih opravah;
- VI. proti telesnim poškodbam vsake vrste

naj se primeri nezgoda v službi, pri svojih opravkih ali pa tudi razven službe in razven svojih navadnih poslovanj, na potovanju, pri vožnji, na lovu, kakem napadu i. t. d., posamezne osebe in tudi skupine uradnikov, tovarn in drugih etablissement.

Društvo „Foncière“ zastopano je v vsih važnejših krajih avstro-ogerskega cesarstva, in nje zastopnik daje radovoljno vsa zavarovanja zadevajoča razjasnila. (801-4)

Glavno opravništvo, zastopano po

FRANC DRENIK - U

v Ljubljani, Kongresni trg št. 14-II.

◀ Jediná tapecirarska kupčija v Ljubljani. ▶

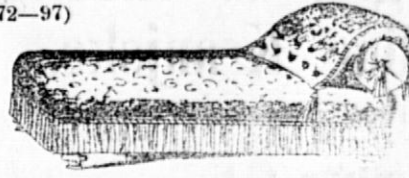
Tapecirar
in dekoratér.

ANTON OBREZA

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4,

Tapecirar
in dekoratér.

(72-97)

priporoča okusno in trdno narejeno zimnice, modroce na peresih, divane, stole, otomane, garniture za salone, jedilne sobe in spalnice; dekoracije za sobe, dverane in cerkve. — Moje delo in blago, katero rabim, je priznано dobro in brezhibno, kar gotovo pričča moja razstava v Rudolfinumu, in stojim z ozirom na nizke cene izven konkurence. — Priporočam pa vsem resnim kupcem, da zahtevajo moj ilustrirani cenik in uzorce blaga, kar razpošiljam zastoj in franko.

Izvrstno, dobro ohlajeno

Graško marcno pivo

I. Graške delniške pivovarne in Puntigamsko

v steklenicah

s patentiranim zatvorom.

Naroča se pri gospodu Gruber-ji v glavni tobačni zalogi v Ljubljani, Mestni trg št. 18. (645-17)

Gradec: Lekarna Vendelina pl. Trnkóczy-ja, deželna lekarna, Sackstrasse.

Dunaj: Lekarna Viktorja pl. Trnkóczy-ja, „pri sv. Frančišku“, (ob jednem kemična tovarna), V., Hundsturmstrasse 113. (612-8)

Nepresegljivo za zobe

je
I. salicilna ustna voda

aromatična, upliva okrepčevajoča, zabranjuje gnjilobo zob ter odstranjuje iz ust neprijetni duh. — Jedna velika steklenica 50 kr.

II. salicilni zobni prašek

splošno priljubljen, upliva jako okrepčevajoča, ohranjuje zobe svetlebe, à 30 kr.

Navedeni sredstvi, o katerih je došlo mnogo zahvalnih pisem, ima vedno sveži v zalogi ter vsak dan po pošti pošilja

lekarna

Ubald pl. Trnkóczy

diplomovani posestnik lekarnice in kemik poleg rotovža v Ljubljani.

Zunanja naročila se s prvo pošto izvršujejo.

Za čas stavbe

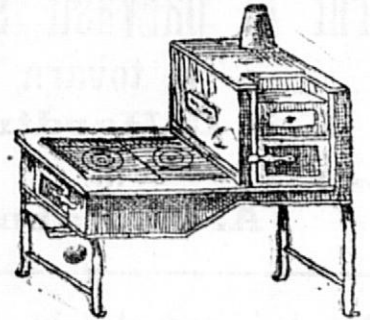
priporoča

ANDREJA DRUŠKOVIČA.

Mestni trg št. 10 trgovina z železnino Mestni trg št. 10

v velikem izboru in po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje za štokodoranje, drat in cveke, samokolnice, vezi za zidovje, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši Kamniški Portland in Roman cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena štedilna ognjišča in njih posamezne dele.

Pri stavbah, kjer ni vode blizu, neobhodno potrebne vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malo urah in z majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za skopane vodnjake: železne cevi in železolitni gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železne okove. (9-51)

Za poljedelstvo:

Vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno narejeni plugi in plužne, železne in lesene brane in zobovje zanje, motike, lopate, rovnice, krampe i. t. d. Tudi se dobiva zmirom sveži Dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za gnojenje polja.

Razpis ustanov.

Povodom praznovanja štiridesetletnice vladanja Nj. Velečastva cesarja Frana Josipa I. ustanovila je **trgovska in obrtniška zbornica**

8 ustanov po 25 gld. za onemogle obrtnike vojvodine Kranjske.

Te ustanove se s tem za leto 1890 razpisujejo. Prošnje naj se podpisani zbornici

do 28. novembra t. l.

pošljejo, priloži naj se jim pa od župnijskega in občinskega urada potrjeno dokazilo, da je prositelj bil obrtnik, da zdaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog.

V Ljubljani, dne 10. novembra 1890.

(843-3)

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

Trgovina z železnino
Albina C. Ahčina

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 8
ima vedno (76-4)

bogato zalogo pečij

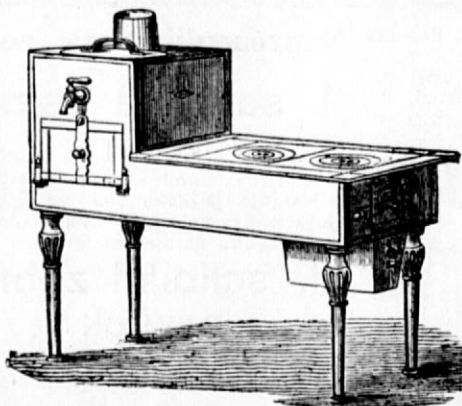

samostalnih

štedilnih ognjišč

in posameznih delov za nje, kakor vratice, vratice ognjišč za silo, ognjiščnih oklepov, roštov za praženje, plat, cevi za dimnike i. t. d. i. t. d.

Staro železo, mesing, baker, kositar, cink, svinec kupuje se vedno po najvišjih cenah.

Št. 20.182.

(806-3)

Ustanova.

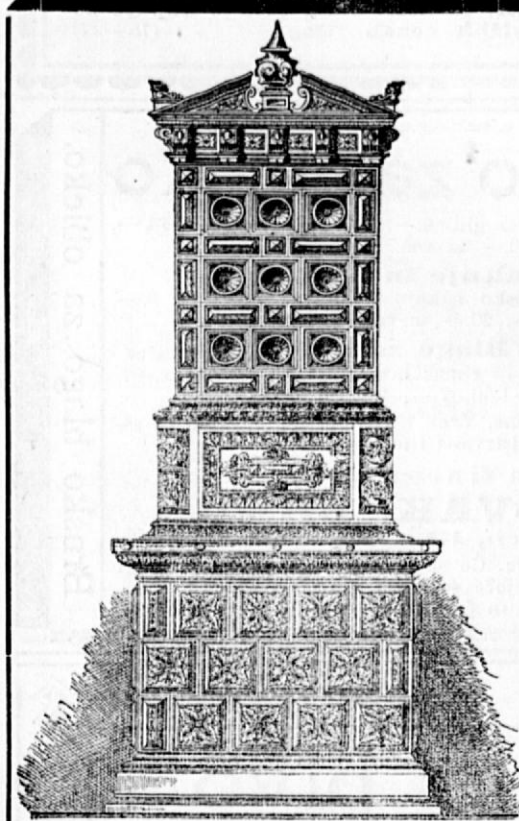
Pri podpisanem magistratu je za tekoče leto podeliti **ustanovo za dekliško balo v znesku 100 gld.**, katero je občinski svet Ljubljanski osnoval 1879. leta povodom srebrne poroke Njih Velečastev.

Pravico do te ustanove imajo uboga, poštena in v Ljubljansko mestno občino pristojna dekleta, ki so se od 24. aprila 1889. leta ssem omožila.

Prošnje, podprte s potrebnimi spričevali, položiti je tukaj **do 20. novembra 1890.**

Mestni magistrat Ljubljanski

dné 28. oktobra 1890.

Fran Jevnikar

Ljubljana

Tržaška cesta šte. 29

priporoča slavnemu občinstvu

lepo, ukusno in solidno izdelane salonske in navadne lončene, belo, rujavo, zeleno, in slonokoščeno osteklene, ognju protivne (257-83)

peči

v najraznovrstnejih oblikah, kakor tudi vse v to stroko spadajoče izdelke po najnižjih cenah.

Cenilnike pošiljam na željo franco.

Zastopstvo pri F. P. VIDIC-U & Comp.

KAROL TILL, Ljubljana, Spitalske ulice 10.

Pisni papir:

Konceptni in kancelijski papir za odvetnike, urade, trgovce, vojaške pisarne in notarje.

Dokumentni papir.

Pečatni vosek, peresniki, oblati, pisalne podloge, pisalne mape.

Pismeni papir s kuverti v kasetah in mapah, v formatu četrтинke in osmerke, s pismenimi glavami in tiskanimi firmami. Vizitnice.

Vsakovrstni črni in barvasti svinčniki iz tovarn **L. & C. Hardtmuth** in **A. W. Faber.**

(708-8)

Velika zaloga vsega šolskega orodja.

Priznana najboljša **pisalna peresa:** Klaps-ova, Greiner-jeva, Rasner-jeva peresa, peresa od aluminija, Concordia-peresa, trgovska, ženska, risarska, stenografska in rondeperesa.

Pisalni zvezki in kompandiji, risalni zvezki, risalni block-i, mape za zvezke, mape za risalne deske. **HERBARIJI** (mape za rastlinske zbirke).

Vse **risalne materijalije:** Risala, risalne deske, risalna ravnila, kotniki, ravnila, kockasta ravnila, prožne deščice, pritrjevalni žeblički, skledice za tuš, barve, čopiči, tuš.

Črne in barvaste tinte: Alizarin-tinta, Antracén-tinta, Aleppo-tinta, galčna tinta, vijolčnasta šolska tinta, črna univerzalna šolska tinta, kopirska tinta, modra, rujava, rudeča, zelena, rumena, bela, škardatna, karminska, zlata in srebrna tinta.